„UNIVERSUL" ÎN ȚARĂ

Ce se întâmplă la granița de Vest a țării

OXO

Cum răsplătesc ungurii libertățile cari li s'au acordat prin statutul minorităților. — Câteva cazuri concrete

Cluj, 13 Decembrie

Nimeni, nici chiar cei mai mari dușmani ai noștri nu ar putea afirma că actualul regim din România nu ar da suficiente libertăți minorităților din țară. Noul statut al minorităților este atât de liberal încât el a stârnit oarecare nedumerire în rândurile românești, ceeace totuși nu determină pe minoritarii noștri de a fi loiali și recunoscători statului român, care le dă atâtea libertăți.

Dacă minoritarii noștri în adevăr intenționează a se încadra în mod cinstit și loial în viața statului român, după ce România le-a făcut acel frumos avans, care este statutul minorităților, era de așteptat ca la rândul lor minoritățile să aibe o atitudine recunoscătoare.

Fără să avem intenționea de a generaliza trebue să semnalăm însă, cu multă amărăciune descoperirile repetate, pe cari le-au făcut autoritățile noastre dealungul frontierei de vest a țării.

Acum, recent, după conferința pe care a ținut-o la Oradea d. prof. N. Iorga, canonicul Francisc Schefler directorul ziarelor maghiare „Magyar Lapok" și „Néplap" din Oradea a pornit la Budapesta, probabil pentru a face raport cu privire la cele ce a spus d. Iorga și asupra stărilor din România.

Autoritățile noastre s'au dovedit foarte vigilente, și în momentul ce canonicul maghiar, cu nume șvăbesc, era pe punctul de a trece granița la Episcopia Bihorului, i-au cercetat bagajele cu toată atențiunea. După cum era de așteptat, în cutele largi ale reverendei canonicești au descoperit o adevărată arhivă iredentistă. S'a găsit o stenogramă exactă a conferinței de la Oradea a d-lui prof. Iorga, rostită în ziua de 1 Decemvrie, copiile mai multor rapoarte pe cari canonicul le-a făcut partidului maghiar, în cadrele căruia nu a încetat de a activa chiar după dizolvarea partidelor politice din țara noastră, manifeste legionare, cu caracter incendiar, tăieturi din diferite ziare ungurești din Transilvania, apoi ziarele ungurești cari au publicat dări de seamă asupra sărbătoririi zilei de 1 Decembrie din România, și alături de ele numărul din ziarul canonicului Schefler „Magyar Lapok", pentru a dovedi celor dela Budapesta că el a refuzat să ia cunoștință de conferința d-lui prof. Iorga, ca și de ziua unirii românilor.

In acelaș timp autoritățile din Satu Mare au arestat mai mulți iredentiști cunoscuți și urmăriți timp îndelungat, cari descoperiți, au fost trimiși consiliului de război al corpului 6 armată din Cluj cu întregul arsenal de material de propagandă găsit la ei.

Deocamdată ne vom ocupa cu cazul Böszörményi, fratele secretarului general dela ministerul de externe al Ungariei, care are o moșie de câteva sute de iugăre. Fiind urmărit de mai mult timp de autorități, prin vigilența d-lui Matei Cosma chestorul poliției din Satu Mare și a colaboratorilor săi activi, zilele trecute acest Böszörményi a fost arestat împreună cu fiul său. Asupra lor s'a găsit o serie întreagă de documente compromițătoare și broșuri de propagandă iredentistă.

Activitatea lui Böszörményi a fost de multă vreme suspectă și se știa că este un agent al iredentei maghiare, de aceea arestarea lui era așteptată, însă cu ocaziunea acesta s'au mai descoperit lucruri cu totul nepreveăzute.

Moșierul Böszörményi are un fiu, care este student la academia de agricultură dela Budapesta. Nu de mult el a participat la o întrunire publică în orașul Sárospatak din Ungaria, unde a vorbit în numele ungurilor din România.

Ceeace a spus la această adunare studentul Böszörményi, este o pălmuire a adevărului, o serie de injurii nemeritate la adresa țării românești și va rămâne o pată pe conștiința de „nemes ember" a acestui tânăr.

In România nu există decât trei licee maghiare, a spus studentul Böszörményi, căci toate au fost închise de autorități. Tineretul maghiar nu poate merge la școală ungurească, pentru că este forțat de a cerceta școli românești și astfel își uită limba. La sfârșitul anului mai bine de jumătate din acești tineri maghiari sunt trântiți la examene de profesorii români. Lumea ungurească nu are voie a asculta postul de radio dela Budapesta și ziarele ungurești apar cu text românesc (!), căci le împiedecă cenzura să apară ungurește. Justiția românească condamnă pe unguri la câte 20 de ani de închisoare, în timp ce românii nu ar fi condamnați la mai mult de 6 luni.

Starea ungurilor, în special a acelora dela frontieră este de plâns, a continuat tânărul, căci ei sunt amenințați a fi alungați din țară, și în curând vor lua drumul Ungariei, cum s'a întâmplat cu ungurii din Iugoslavia. „In curând nu vom mai putea cere revizuirea, a spus el însfârșit, pentru că românii ne vor alunga pe toți și în Transilvania nu vor mai fi unguri".

Cu privire la activitatea poliției românești, studentul a spus, că ea supraveghiază totul, și că la poștă scrisorile ungurilor sunt supuse unui control cu lămpi speciale germane, pentru a se descifra conținutul lor. „In România, a continuat el, domnește dictatura militară. Viața noastră este în mâinile unor brute de prefecți nepricepuți", a spus el.

S'a mai constatat în acelaș timp că cei doi Böszörményi au stat în legătură cu un spion al statului major maghiar, cu numele Nappel György, care la rândul său a comunicat superiorilor săi informațiuni importante pe cari le-a obținut prin intermediul lor.

Tânărul Böszörményi fiind ascultat de autoritățile românești cu privire la acuzațiile ce i s'au adus, a bătut în retragere și ca un laș a declarat: „Este adevărat că am mințit la adunarea dela Sárospatak. Dar așa am fost sfătuit de profesorii mei din Ungaria. Mi s'a spus că pot spune orice, căci din moment ce sunt cetățean român, voi fi crezut ori ce voi spune, și interesul este ca să fie ținută lumea în agitație împotriva României. „Iar ca încheiere, a cerut să fie iertat, căci ceeace a spus în Ungaria se datorește faptului că este „tânăr și exaltat".

Asupra membrilor familiei Böszörményi s'au mai descoperit numeroase insigne din cari reiese că au participat la acțiunea iredentistă „Magyar a magyarért" pornită la Budapesta pentru ajutorarea ungurilor din regiunile de nord ale Ungariei, acțiune cu caracter iredentist, începută încă pe vremea când aceste teritorii aparțineau Cehoslovaciei.

Cele două cazuri, pe cari le relevăm aci nu sunt, însă, singurele. Autoritățile au descoperit, în ultimul timp, o serie întreagă de fapte, cari se lovesc de dispozițiunile codului penal, îndreptate împotriva statului nostru.

Le semnalăm cu regretul că minoritarii noștri nu au înțeles să aibă o atitudine loială față de statul român, nici când acesta a procedat cu atâta mărinimie față de ei și le-a dat libertăți de cari nu se bucură nici chiar ungurii de peste hotare, la ei acasă. Nu încape însă îndoială, că din momentul ce se constată, că cu toate libertățile ce li s'au dat, ungurii totuși mai continuă a face iredentism în țara noastră, ei vor avea să sufere toate rigorile legilor în vigoare.

AUREL GOCIMAN

Expoziția de păsări

a societății „Carierul" din Arad

Arad, 14 Decembrie

Zilele trecute s'a ținut în localitate, expoziția de păsări și animale mici a societății „Carierul". Expoziția s'a bucurat de o foarte mare afluență de vizitatori și de expozanți.

Afară de crescătorii de păsări și animale mici din localitate, au mai fost reprezentate și orașele: Cluj, Lipova, apoi comuna Aradul nou și altele.

După terminarea expoziției comitetul organizator a distribuit diplome participanților, iar celor reușiți la concurs le-a decernat medalii de aur și de argint.

Pentru păsări de curte au fost premiați: G. Nesnera, Ileana Hendl, Traian Orădeanu, Pepiniera din Gurahonț, Camera Agricolă din Arad, P .Marcovici, Măceanu Petre, Alexandru Donath, Vasi Ersilia, Petru Unc, Ioan Florian, F. Farago, Elena Moldovan, dr. G. Czaran-Sepreuș și Francisc Daranyi.

Secția rațe: G. Nesnera, Pepiniera din Gurahonț, dr. G. Taran și Elena Moldovanu.

Pentru gâște de soiu: Pavel Marcovi, Petru Măceanu, Ersilia Vasi, Unc Petre, Ioan Florian, Lazăr Ilici și Ladislau Palffy.

Iepuri: Iosif Pompe, Tiberiu Horovitz, Iosif Gross și dr. G. Taran.

Porumbei: Aurel Batrân, Vasilie Matei-Lipova, dr. Francisc Papp-Cluj, Francisc Gilbert-Aradul Nou, Alexandru Meszaroș, Iosif Krebsz, Ștefan Gyory, Alexandru Messer, Francisc Issecutz, I. Messer, Tiberiu Kertesz, Gheorghe Podrumar, Ladislau Farkaș, Păcurar Ioan, F. Barany, L. Farkaș, Morcan Titu-Cluj, Hopateanu Valerie, Căpitan Vasilie-Cluj, Daniel Gh. Cluj Grozescu Tiberiu-Arad, Ioan Vidai, Simion Ianovici-Cluj, M. Bitto-Cluj, Iuliu Derși-Cluj, Iuliu Naghi, Alexandru Masz, Borza Alexandru, Ladislau Varadi-Cluj, Ioan Boldiszar-Cluj, Pajtek I., G. Czigler, Ivan Agoston, Iosif Nemeth, Buchard Carol, Ioan Balint ,Seres Ioan, Ștefan Zavada, Ioan Doca, Ilie Beciu, Francisc Oravetz ,L. Palffy, Zih Iosif, I. Muzsy și Carol Csibi.

Au mai fost premiați și expozanții de canari și alți câțiva pentru alte păsări comune.

Cei ce au văzut această expoziție și-au format o idee despre hărnicia crescătorilor din societatea „Carierul" care lucrează cu rezultate din ce în ce mai bune.

Mari proecte edilitare la Cluj

Cluj, 13 Decembrie

Primăria municipiului Cluj se adăpostește în prezent într'un edificiu din centrul orașului, care cuprinde trei clădiri mai vechi, stângaci legate între ele cu scări de piatră și care nu mai corespunde cătușă de puțin cu cerințele de azi ale orașului. Din această cauză numeroase servicii municipale sunt adăpostite în diferite clădiri, destul de departe unele de altele, din care cauză chiar rezolvarea actelor suferă mari întârzieri, cu toată urgența care a căutat să fie realizată în ultimul timp.

Din această cauză ,atât vechile comisii interimare, cari s'au perindat la conducerea orașului, cât și actualii conducători ai Clujului ,dându-și seama că această situație nu mai poate să continue, au examinat în numeroase rânduri problema ridicării unui nou palat comunal, care să adăpostească toate serviciile cari depind de această instituție orășănească, pentru o cât mai perfectă coordonare a lor și un cât mai bun mers al lucrurilor.

Deși, în numeroase rânduri s'au propus unele soluții, realizarea lor a trebuit să fie înlăturată atât din cauza nestatorniciei comisiilor interimare amintite, cât și din cauză că visteria orașului era secătuită de alte lucrări edilitare.

Cum însă nici această situație nu mai putea dăinui, după cum am relatat într'un număr mai vechiu al ziarului actualii conducători al Clujului luând din nou problema în discuție, au chemat de față, la soluționarea ei, pe reprezentanții tuturor autorităților și societăților din localitate, pentru ca expunându-și fiecare părerea, să se găsească soluția cea mai nimerită pentru curmarea acestui neajuns.

Deși părerile date de cei cari au luat parte la această consfătuire au fost cât se poate de contradictorii, unele dintre ele chiar originale, se pare că d. dr. Sebastian Bornemisa va căuta să edifice viitoarea primărie a Clujului, chiar pe locul unde se află în prezent această instituție.

Planul acesta pare să fie cu atât mai realizabil, căci dacă s'ar dărîma cele trei vechi clădiri, cari adăpostesc în prezent serviciile primăriei, ar fi loc destul ca să se poată ridica un nou palat, fără să mai fie nevoie de vre-o expropriere a vre-unei clădiri particulare, fără să mai punem la socoteală că în felul acesta primăria s'ar găsi în plin centrul Clujului.

După primele planuri făcute în această privință, acest viitor palat comunal ar avea nu mai puțin de șapte etaje, cari nu numai că ar concentra toate serviciile, cari depind de primăria municipiului Cluj, dar ar adăposti și un mare cinematograf, precum și o baie populară.

Urmează acum să se mai stabilească fondurile din care să se ridice acest mare edificiu, căci o mare parte din împrumutul de 40 de milioane de lei, contractat de primărie, anul trecut, dela C. E. C., a fost utilizat pentru alte lucrări edilitare ale orașului.

La rezidența ținutului Timiș

se va ține un examen de capacitate, pentru funcționarii administrativi

Timișoara, 14 Decembrie

In cursul lunei Ianuarie 1939, se va ține la rezidența regală a ținutului Timiș, un examen de capacitate, pentru ocuparea primului grad în funcțiunile administrative.

Acest examen este necesar pentru perioada punerii în aplicare a legii administrative, până ce vor fi absolvenți ai centrului de pregătire administrativă, în număr suficient, pentru a se ocupa toate locurile vacante. Cei numiți în funcțiuni publice pe baza acestui examen, pentru a obține stabilitatea în funcțiuni, vor trebui să urmeze cursurile de perfecționare, ca și funcționarii aflați azi în serviciu.

Examenul de capacitate nu ține loc examenului de notar, ci numai îndreptățește la ocuparea primului grad în funcțiuni administrative ca: impiegat, secretar comunal, casier, agent dactilograf etc.

Subnotarii reușiți la concursul de notari din sesiunea Iunie 1938, nu se vor prezenta la acest examen de capacitate; cei respinși se pot prezenta.

Se vor putea prezenta și acei, cari posed certificate de capacitate, eliberate înainte de 1 Ianuarie 1937 și n'au fost numiți până 'n prezent în funcțiuni administrative.

Examenul va consta din două probe: scrisă și orală, asupra istoriei românilor, geografiei si împărțirei administrative, cunoștințe elementare de contabilitate, noțiuni de aritmetică și noțiuni de drept.

Cererile se vor înainta ținutului până la 22 crt. însoțite de actul de naștere, certificatul de naționalitate și certificatul de studii al candidatului.

ȘTIRI DIFERITE

ORADEA

ȘEZATOARE. — Sâmbătă seară, societatea de lectură „Ion Creangă", a ucenicilor din Căminul de ucenici, a organizat a treia șezătoare literară. A vorbit admirabil despre Dumnezeu, părintele Ioja.

Ca de obiceiu, șezătoarea s'a deschis, cu corul ucenicilor, care a cântat Imnul Regal, cu numeroase recitări și s'a încheiat cu o piesă patriotică într'un act. Ucenicul Faur Gh, președintele societății de lectură, a mulțumit conferențiarului și asistenței.

SARBATORIREA D-LUI MAIOR N. STOICESCU. — Comandantul legiunii de jandarmi Bihor, d. maior Nicolae Stoicescu, a fost chemat la comanda unei alte legiuni, mai importante, ca o răsplată a muncii neobosite pe care a depus-o aci la Oradea. Inainte de despărțire, un grup de intelectuali, — scriitori și ziariști, — i-au oferit o masă camaraderească. Plecarea distinsului ofițer din garnizoana Oradiei lasă unanime regrete.

FURT. In noaptea de 4-5 c., s'a comis un furt în comuna Husasau. S'a furat din podul casei săteanului Drugaș Ion a Floarei, cereale și slănină în valoare de 2500 lei. Postul de jandarmi a descoperit pe hoț. El e săteanul Vzențe D-tru, care a fost înaintat parchetului.

UN NOU LĂCAȘ DE INCHINACIUNE IN COMUNA BUGEIU. — Zilele trecute s'a sfințit, în Bugeiu, noul lăcaș ridicat Domnului, prin truda enoriașilor și a părintelui Ion Maliță. A asistat la această înălțătoare serbare a credinței un numeros public format din câteva sute de țărani, în frunte cu preotul ctitor Ion Maliță. Din partea episcopiei era prezent părintele protopop Mihai Jurău, care a ținut și o predică, despre credință și jertfă pentru Hristos. Au mai fost de față comandantul batalionului de grăniceri din Marghita cu d-na, primarul comunei Marghita cu d-na, d. Drugarin, prim pretor cu d-na, d. dr. Romul Costa cu d-na, Jonaș avocat, cu d-na, și d-na Sulea.

După sfințirea bisericei, s'a dat o masă la care au participat 60 de persoar.

Părintele Jurău a toastat pentru M. S. Regele și pentru P. S. Nicolae, episcopul Oradiei.

In numele bisericei reformate din Tăuteu, a vorbit părintele Mihali închinând pentru sănătatea M. S. Regelui și pentru buna pace între cele două biserici.

D. dr. Ortan, primarul Marghitei, aduce elogii părintelui Maliță, pentru frumoasa realizare a bisericii din Bogeiu.

D. dr. Costa arată importanța în trecut a bisericii și a scolii confesionale și rolul de azi al preotului și al învățătorului pentru păstrarea credinței, a legii și a ființei noastre românești.

Părintele Maliță, mulțumește tuturora și în special părintelui protopop Jurău, care este tuturora, un adevărat părinte, d-lui maior Dănilă, comandantul batalionului de grăniceri și prim pretorului, pentru concursul dat pentru înălțarea scumpei lor biserici.

SERBARE STRAJEREASCA.— Duminică s'a ridicat pavilionul național al stolului școalei primare din comuna Cihelu. A asistat un numeros public. Erau de față profesorul C. Moga, comandantul legiunii de străjeri din Bihor, Petre Drimbe, revizor școlar, părintele Victor Târnoveanu, Florian Perneș, d-na Cornelia Pop, Vasile Ardeleanu, Aurel Zăvoianu, Florian Tuderiș și G. Sfârlea, învățător din Borod. Serviciul divin a fost oficiat de părintele Victor Târnoveanu. După investire, d. C. Moga, comandantul legiunii, a rostit o cuvântare, arătând însemnătatea legământului pe care l-au făcut străjerii acestui stol.

S'a desfășurat apoi programul obișnuit.

FOC. — In ziua de 8 c., a luat foc și a ars casa văduvei Pintea Teodor, din comuna Marginea. Focul s'a iscat la coșul vechiu de șindrilă și s'a întins cu o repeziciune uimitoare. In podul casei au fost mistuiți 7 saci de floarea soarelui, 20 saci porumb și alte alimente.

SĂLIȘTE

INSPECȚIA D-LUI REZIDENT REGAL AL ȚINUTULUI MUREȘ. — In ziua de 12 Decembrie, d. general în rezervă Dănilă Pap, rezident regal al ținutului Mureș, însoțit de d. prefect al județului Sibiu, colonel Cămărașu a inspectat mai multe comune din județul nostru. La Sălișteă Excelența Sa a fost primit de prim pretorul plășii, d. Liviu Roșca, notarul comunal d. Solomon Duma, D. Roșca, primarul comunei și toți ceilalți funcționari.

După inspectarea gestiunei și a tuturor actelor administrative, cari au fost găsite în cea mai perfectă ordine, d. rezident regal a primit în audiență o delegație a fruntașilor comunei, care a expus doleanțele sălișteniîor în legătură cu ridicarea economică a acestei fruntașe comune mărgineneșți.

CONFERINȚA. — In ciclul de conferințe, ținute de profesorii dela liceul comercial din localitate, în cadrele „Astrei", Duminica trecută a vorbit d. profesor Ilie Giurgiu, despre „Cultul Dinastiei".

După ce a arătat, în cuvinte bine simțite, cum s'a născut și a crescut cultul Dinastiei pe plaiurile noastre, prin frumoase exemplificări din istoria noastră națională, insistă asupra înfăptuirilor M. S. Regelui Carol II, prin care Dinastia a luat o strălucire și a primit o aureolă din cele mai mărețe.

Conferința a fost încadrată cu cântece patriotice și naționale, recitări, dialoguri comice și cântece din chitară și mandolină, toate executate de centuria cl. VI-a, dela liceul comercial.

In asistență am remarcat pe d-nii: dr. Dumitru Bercia, protopop; pr. Ioan Cupu, notar public; Dumitru Lăpădat, dir. pensionar; prof. Petru Reciu, prof. Gh. Toma, dir. liceului comercial, d-nii N. Giurgiu, I. Seră, N. Jurca și C. Trâmbițar, învățători, prof. V. Radu, D. Moga, prof. N. Fara, înv. Danil Carailici, C-tin Schitea, perceptor, profesor Gh. Damaschin, etc., precum și d-nele Maria Seră și Nuțica Giurgiu, învățătoare, P. Lăpădat, președinta soc. „Ocrotirea", prof. M. Petruțiu, d-na M. Duma, M. Dădârlat, M. Tămaș, A. Simian, etc.

BUZĂU

DELA POLIȚIE. — Locuitorii Iordache Silvestru din str. Căruneanu 65 și Gheorghe Ilie din str. Marghiloman 150, întâlnindu-se, au intrat într'o cârciumă spre a se cinsti. După ce au consumat o cantitate mai mare de țuică, au chemat pe patron să le facă socoteala. Neînțelegându-se la plată, au început să se la la bătae, lovindu-se cu cuțitele.

Plini de sânge și cu răni, ambii cheflii au fost conduși la poliție, de unde au fost trimiși la spitalul „Brătianu", pentru a fi pansați.

JUDICIARE. — Tribunalul local secția I-a a condamnat pe Gheorghe Botezatu, din Gura Teghii, pentru delict silvic, la 2000 lei amendă.

— Acelaș tribunal a mai condamnat pe Ștefan Stroe Sava din Gherăseni, pentrucă a furat dela săteanul Gheorghe I. Stan un sac de porumb, la 3 luni închisoare corecțională.

Condamnatul a făcut apel.

— Judecătoria ocolului mixt a pronunțat următoarele condamnări pentru distrugere: Nicolae Cap Alb, 1000 lei amendă; Ion N. Caloenescu, o lună închisoare, 2000 lei amendă și 2000 lei despăgubiri civile; Gheorghe Pascu, o lună închisoare și 2000 lei amendă; Gheorghe Ungureanu, lovire, o lună închisoare și 1000 lei amnedă; Gheorghe I. Chițoiu, injurii, 2000 lei amendă și 2000 lei despăgubiri civile; Tinca B. Șerdin, injurii, 500 lei amendă și 200 lei despăgubiri civile; pentru contravenții: Stan Anastasescu 4000 lei; Dumitru Gheorghe, Oprea Alexandru, Bârsan Mihalache și Tatomir T. Alexandru, la câte 500 lei amendă.

CONDAMNAT PENTRU ABUZ DE INCREDERE. — Comerciantul Mihai Dușmănescu, din str. Transilvaniei, dând lui Mihai Dumitrache, zis Costică, din Grindu, jud. Ialomița, pe care-l avea în serviciu, suma de 1000 lei pentru a cumpăra niște zahăr, a dispărut. Fiind prins și dresându-i-se acte a fost dat judecății. Tribunalul local secția I-a l-a condamnat la 6 luni închisoare corecțională, 1000 lei despăgubiri civile și un an interdicție.

Inculpatul a făcut apel.

SCUMPIREA PAINII. — In urma memoriului înaintat de brutari organelor comunale, s'a aprobat ca începând dela 15 crt., prețul pâinii negre să fie de 7 lei în loc de 6. Pâinea albă se va vinde cu 8 lei ca și'n trecut.

SANITARE. — Serviciul sanitar va lua cele mai severe măsuri în contra proprietarilor de ghețării, cari vor depozita ghiața naturală deoarece e știut că acesta produce epidemii destul de periculoase.

PENTRU CITITORI. — Pentru orice fel de anunciuri, reclame, mica publicitate, anunciuri mortuare și parastase, etc., cititorii sunt rugați a se adresa d-lui G. Podgoreanu, corespondentul nostru pentru orașul și județul Buzău, str. Doamna Neaga 5 etaj, telefon 303.

CISLAU

MUNCA DE FOLOS OBȘTESC. — Nouile dispozițiuni de a se achita prestația în natură, au adus și în comuna noastră bune rezultate. Sub conducerea d-lui căpitan Ilie Gavrilă, primarul comunei, s'au organizat echipe de oameni muncitori, căruțe cu boi și meseriași cari au desfundat șanțurile, impetruit drumurile și reparat podețele.

ISACCEA

DELA JUDECATORIE. — Judecătoria ocol. mixt Isaccea a condamnat pe locuitorul Titu Istrati din comuna Isaccea, județul Tulcea, la 1500 lei amendă și 1 leu despăgubiri civile pentru lovire; Ilie Gheorghe din Isaccea la 1000 lei amendă pentru furt; Daniel Zilberștein din Isaccea jud. Tulcea a fost condamnat pentru lovire la 4 luni închisoare corecțională, 2000 lei amendă și 2000 lei despăgubiri civile; Ion D. Oliret și Ștefan P. Stuf din comuna Niculițel (Tulcea) au fost condamnați la câte 1000 lei amendă

ARAD

FOC DE LA O ȚIGARA. In strada Porumbescu a izbucnit noaptea un incendiu. Au fost chemați pompierii, cari au reușit să localizeze focul care cuprinsese o aripă a unui edificiu.

Din anchetă s'a stabilit că cineva a aruncat un capăt de țigară spre clădire ,și fiind aprins, a provocat focul.

A FOST PRINS HOȚUL DE LA CRAMELE DIN PODGORIA ARADANA. — Am arătat acum câteva zile că mai mulți proprietari de vii din Podgoria locală s'au plâns chesturii poliției că necunoscuți se introduc noaptea în cramele, cari, în mare parte, nu sunt păzite și fură obiecte de valoarea.

Poliția a făcut o severă anchetă, și a prins pe un anume Gheorghe Struța, țigan, care a recunoscut că el este autorul celor mai multe furturi. A recunoscut de asemenea că el este autorul spargerii dela crama lui Szarvadi, de unde au furat obiecte în valoare de peste una sută mii lei. El a mărturisit că a avut și complici, și a arătat și ce a furat din alte crame.

O MARE SERBARE DE BINEFACERE LA PENITENCIAR. — Din inițiativa Societății de patronaj ,al cărei președinte este d .Romul Orezeanu, înainte de sărbătorile Crăciunului se va organiza pentru deținuți, un mare festival cu datini strămoșești în localul penitenciarului. Programul serbării va fi întocmit de societatea de Patronaj, cu concursul străjerilor de la stolul liceului de băieți „Moise Nicoara" ,care vor dărui deținuților 30 de saltele și alte lucruri.

DISPARIȚIA UNEI FETE. — Ilici Maria, din strada Lahovari nr .II, a reclamat poliției că fetița ei Maria, în etate de 15 ani, a dispărut de câteva zile de acasă.

CURTEA DE APEL TIMIȘOARA A CONFIRMAT PEDEAPSA A DOUI ARADANI.— Am arătat că tribunalul local a condamnat acum câteva săptămâni pe doui aurari din Arad, a anume Dukasz și Klein, pentru abateri grave, la câte 3 luni închisoare .Făcând apel împotriva sentinței la Curtea din Timișoara, aceasta a confirmat sentința.

BRAD

DARURI PENTRU COPIII SARACI. — Pentru a veni în ajutorul copiilor săraci din această regiune, soc „Mica" va distribui, și'n acest an, haine, ghete, alimente și alte daruri, tuturor copiilor săraci din plasa Brad și Avram Iancu, a căror valoare se urcă la suma de peste 100.000 lei.

Distribuirea acestor daruri de Crăciun, se va face Duminică 18 crt. în următoarele centre:

In comuna Brad, unde vor lua parte satele Valea Brad, Crișan și orașul Brad, distribuirea se va face în sala festivă a liceului între orele 11—13 de către d. inginer Valeriu Ambruș directorul soc. „Mica"; la „Ateneul Mica" din Guraborza, distribuirea se va face de către d. ing. inspector Victor Mostero pentru colonia Gurabarza și satul Țărățel; la școala primară din Crișcior d. ing. Gh. Popescu va face distribuirea pentru comuna Crișciov, Zdrapți și Șesuri; la casa cult. „Octavian Goga" din Țebea, distribuirea o vor face d-nii ing. Gaggi și Georgescu, pentru comunele Țebea, Căraciu și Mesteacăn; la școala primară din Ruda, se va face de către d. ing. Octavian Ulmanu pentru Musariu și Ruda; la școala primară din Luncoiul de jos d. ing. Corneliu Roman va face distribuirea pentru satele Luncoiul de jos, Luncoiul de sus, Podele și Stepărel; la școala primară din Armindea, d. ing. Rizescu va distribui daruri copiilor săraci pentru comunele Ormindea, Băița, Câinel și Vălișoara, iar la școala primară din București, d. ing. Liu Coba, va distribui pentru comuna București și Rovina.

ACCIDENT. — Ioan Lup din comuna Dupăpiatra, pe când se afla la lucru în Gurabarza, a suferit un groaznic accident, din care cauză a rămas cu baza craniului sfărâmată.

Transportat la spitalul din Brad, d. dr. Cornel Ivan i-a dat primele ajutoare dar sunt puține speranțe că va scăpa cu viață.

TG.-MUREȘ

ACCIDENT DE CIRCULAȚIE. — Autocamionul nr. 400 Tg.-Mureș, proprietatea comerciantului Friedmann, din localitate, condus de șoferul Francisc Constandi, mergând pe str. Sf. Gheorghe, în dreptul brutăriei Izrael, a dat peste femeia Cupta Maria, de 70 de ani, din com. Sf. Gheorghe de Mureș, rănindu-o grav. Transportată la spitalul civil de stat, după două ore de suferință, victima a încetat din viață.

SINUCIDERE. — Domokoș Papp, de 70 de ani, cismar, din str. Sf. Vasile 28, fost pe vremuri clopotarul bisericii reformate, s'a sinucis, spânzurându-se în podul casei. Cauza sinuciderii nu se cunoaște. Cazul se anchetează.

SIBIU

CONFERINȚA PUBLICA. — Duminecă, 11 Decembrie c., în cadrul conferințelor organizate de despărțământul Sibiu al „Astrei" și de corpul secundar secția Sibiu, sub titlul general: „Progresele realizate. în Ardeal, după unire, a vorbit în sala festivă a prefecturii județului, d. N. Mărgineanu dela Universitatea din Cluj. D. Mărgineanu a tratat subiectul: „Noile cercetări în psihologie'

Vorbind obiectiv, d. Mărgineanu s'a mărginit să prezinte, în cifre, statistici și nume de publicațiuni, activitatea institutului de psihologie dela Cluj. In această privință, conferențiarul a distins trei capitole deosebite: considerațiunile cari au dus la întemeierea respectivului institut, activitatea și rezultatele lui

Subliniind avântul pe care l-a luat psihologia, d. Mărgineanu a precizat că această știință nu mai poate fi reprezentată de o singură persoană, ci cere activitatea coalizată a mai multor specialiști. E vorba deci și aici de o diviziune a muncii. Intre mai mulți oameni specializați este apoi nevoie de un contact intelectual. Toti au nevoie de un expert metodologic și de altul statistician. Apoi aparatura necesară, biblioteca. revistele, etc. — toate au cerut înființarea institutului dela Cluj.

In activitatea sa, institutul a urmărit să informeze lumea românească asupra progreselor psihologiei, să împământenească această disciplină, să editeze texte de analiză, să puie bază unei școli de psihologie românească. etc. In acest scopul a publicat monografii psihologice, texte și o revistă de specialitate.

Ca rezultate, conferențiarul citează aplicările practice în direcție economică, educativă și medicală

SFINȚIRE DE STEAG. — Duminecă, 11 Decembrie c. s'a desfășurat într'un cadru solemn sfințirea steagului maeștrilor civili din armată. Sfințirea s'a făcut în catedrala mitropolitană, iar restul festivității a decurs în sala restaurantului „Metropol". Au luat parte delegații dela toate societățile românești din localitate.

IN CHESTIA REINFIINȚARII SOCIETAȚII „FILARMONICA" — Am scris pe larg asupra preocupărilor cari au drept ultim scop reînființarea, la Sibiu, a „Filarmonicei" Se știe că această societate a existat aici înainte cu câțiva ani, era subvenționată — ba chiar întreținută — de primăria municipiului, dar că a fost mai apoi complect desființată. Se 'nțelege, aceasta a însemnat o pierdere pentru viața muzicală a acestui oraș însemnat, pierdere care se resimte din ce în ce mai mult.

In scopul reînființării, pe oarecari baze a numitei societăți, d. primar dr. Sever Pop a convocat, în 12 Decembrie la orele 11 a. m, pe toți reprezentanții diferitelor societăți culturale, întreprinderi bancare, economice, etc., la o consfătuire, care s'a și ținut într'o sală a primăriei. Au luat parte atât reprezentanți ai întreprinderilor românești cât și săsești, între cari: d. Silviu Țeposu inspector gen. școlar, d. ing. Motaș, d-nii subprimari dr. S. Mitea și dr. A. Dörr, d. Vătășanu dir. gen. al băncii „Albina", ing. P. Roșca ,d. Rose, d. I. N. Ciolan fost deputat, prof. I. Delu, etc.

Dintru început, d. primar dr. Sever Pop a mulțumit tuturor pentru participare și a arătat rostul întrunirii.

D. inspector S. Țeposu („Astra") a arătat că Sibiul a fost considerat totdeauna un oraș de cultură și că numai prin opere de cultură se pot încadra orașele mai mici în ansamblul spiritual al întregului neam. In privința manifestărilor culturale, d. Țeposu a ținut să remarce că Sibiului îi lipsește partea muzicală, îi lipsește orhestra. Orașele mai mici o au și deci o poate avea și Sibiul. Pune chestiunea în discuția celor prezenți.

După o discuție amănunțită la care au participat d-nii: prof. I. Delu, director Vătășanu, director Rose, ing. Motaș, etc., s'a ajuns la concluzia că e nevoie să se instituie o comisiune restrânsă care să studieze toate modalitățile reînființării „Filarmonicei" și să prezinte un raport în această privință. S'a și ales o comisiune formată din următorii: insp gen. S. Țeposu, director Rose, ing. Motaș, d. primar dr. S. Pop, I. N. Ciolan și prof. I. Delu.

După cum se poate desluși din cele de mai sus, chestiunea reînființării „Filarmonicei", deși foarte însemnată, se găsește încă în studiu și că Sibiul mai are de așteptat până când să-și vadă încă un vis împlinit. Avem însă motive să nădăjduim într'o deslegare favorabilă.

IN CHESTIUNEA TEATRULUI SIBIAN. — Tot cu ocazia întrunirii din 12 Decembrie c., d. primar dr. S. Pop, referindu-se la teatrul orășenesc, a remarcat că problema restaurării acestuia se găsește în studiu serios și înaintat și că în toamna viitoare publicul de aici va avea unde să guste piese de teatru. Alături de actuala clădire, ori chiar legate de aceasta, se vor construi și anume încăperi în cari să fie adăpostit un conservator de muzică, în anii ce vin.

Nai am scris în chestiunea de mai sus și nu avem decât să ne bucurăm aflând că lucrurile pășesc pe drumul cel bun al realizărilor practice.

SFINȚIREA UNUI CLOPOT. — Duminică, 11 Decembrie, s'a făcut, în comuna Poplaca sfințirea clopotului dăruit de d. V. V. Tilea.

La sfințire a participat și d. V. V. Tilea, însoțit de d-nii: dr. P. Simonetti, ing. Quido Qual, dr. Vasiu, avocat N. Popa, farmacist Vazan etc.

SERBARE STRAJEREASCA. — La școala primară de stat nr. 6 din Cetatea Sibiului, s'a făcut ridicarea pavilionului național.

ALBA-IULIA

ADUNAREA DE CONSTITUIRE IN BREASLA A MESERIAȘILOR METALURGIȘTI ȘI ELECTRICIENI DIN ȚINUTUL MUREȘ. — Duminică, în sala Camerei de muncă, din Alba-Iulia, s'a ținut adunarea meseriașilor metalurgiști și electricieni pentru constituirea în breaslă.

Adunarea a fost presidată de d. Teodor Bob, asistat de d. Ioan Comșa.

După deschiderea ședinței, d. secretar Ioan Coșma citește statutul. După cetirea statutului d. secretar dă și explicațiile necesare.

Totodată mai propune să se facă donări, pentru constituirea fondului inițial. Cei prezenți inscriindu-se, au donat în total suma de lei 2320.

Punând la vot statutul este votat cu unanimitate.

Președintele declară statutul aprobat și breasla meseriașilor metalurgiști și electricieni din ținutul Mureș, constituită.

S'a format o comisiune pentru alegerea comitetului de direcție.

Au fost aleși ca președinte Victor Grapa, vice-preș. Petre Adam și Iuliu Koloman, secretar Ioan Comșa, casier Ioachim Oamcea, membri ing. E. Matzali, Ioan Munteanu, Andrei Ciachi, Isidor Schlessinger, supleanți Henrich Geier, Ignațiu Friedriech, Carol Fauser, Traian Munteanu și Ioan Gyulai.

In comitetul de control: Teodor Bob, Samoil Schlessinger; supleanți Iuliu Vilesdorfer și Aron Solomon.

CLUJ

CONDAMNARE. — Plutonierul Ioan Goarță, din Baia de Arieș (Turda), dat în judecată pentru ultragiu, a fost condamnat de tribunalul militar din localitate, la 1000 de lei amendă.

PROCES. — In fața secției IV a tribunalului urma să se desbată, Marți dimineața, procesul șoferului Gavril Indolean, originar din comuna Mânăstireni (Cluj), dat în judecată pentru omor prin imprudență și provocare de grave leziuni corporale. Din cauza lipsei unor martori importanți, procesul a fost amânat.

DELA REZIDENȚIE. — Marți dimineața, s'a adus la cunoștința populației din ținutul Someș, că conform unui jurnal al consiliului de miniștri, s'a interzis tăierea brazilor destinați să fie întrebuințați ca pomi de Crăciun.

EDILITARE. — Rezidența ținutului Someș a aprobat hotărârea municipiului Oradea de a executa diferite lucrări edilitare în valo